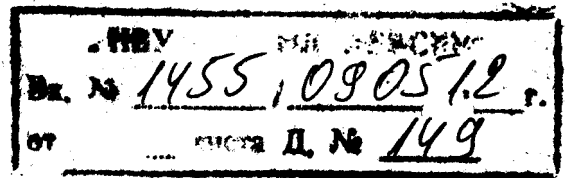

НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ"
5006 гр. Велико Търново, бул. „България“ №76
телефон: (062)618 822; факс:(062)618 899; e-mail: nvu@nvu.bg

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академична длъжност "професор"
в НВУ „В. Левски“, гр. В. Търново по професионално направление
9.1 „Национална сигурност“, обявен в „ДВ“, бр. 12 от 10.02.2012 г.

Кандидат: полк. доц. д-р Георги Василев Камарашев, доцент в катедра
„Информационна сигурност“ на факултет „Артилерия, ПВО и КИС“ и Заместник-
началник на НВУ „В. Левски“ по учебната и научна част

Рецензент: професор д.х.н. полк. (р) Михаил Стефанов Харалампиев –
гост-преподавател в НВУ „Васил Левски“, Велико Търново с шифър на
хабилитация 02.10.06 „Технология и преработка на пластмасите и стъклопластите
(Модификация на полимерите за военната техника)“, лицензиран международен
експерт по защита на населението от бедствия, аварии и катастрофи, Организация
за забрана и унищожаване на химическото оръжие, Хага, Кралство Нидерландия.

На обявения с решение на Академичния съвет на НВУ „В. Левски“ и заповед
на Министъра на отбраната на Република България № ОХ-54/27.01.2012 г. конкурс
за заемане на академична длъжност "професор" в НВУ „Васил Левски“, по научна
специалност 05.02.24 "Организация и управление извън сферата на материалното
производство (Отбрана и национална сигурност)", се явил един единствен
кандидат полк. доц. д-р Георги Василев Камарашев.

За конкурса полковник доцент д-р Камарашев е представил следното:

1. Студия: Военно-образователната система на Р. България – компонент на националната образователна система (3.1);
2. Монография: Евакуация на хора при бедствия (3.2);
3. Научни доклади, изнесени на научни сесии и конференции (от 3.3 до 3.18 включително);
4. Трудове по проблемите на учебния процес (от 3.19 до 3.26);
5. Учебници и учебни пособия (3.27 и 3.28);
6. Цитирани трудове (4.1,4.2 и 4.3).

Представените от кандидата материали за участие в конкурса са изготвени в пълно съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Глава трета, Раздел IV; Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Раздел IV; Правилника за подбор, развитие, оценка и атестиране на академичния състав в Националния военен университет „Васил Левски“ (приет с протокол № 6 от 2011 г. на Академичния съвет). Научната продукция и педагогическата ангажираност на полк. доц. д-р Георги Камарашев тематично отговарят на обявената по конкурса научна област.

А. Изследователска и творческа работа

1. Изследователска или творческа работа

Полковник доцент д-р Георги Василев Камарашев е защитил през 1999 г. дисертация на тема „Бойно използване на войските за ПВО на армейски корпус при отбраната на северния ТВД“ и му е присъдена научно-образователна степен „доктор“ по научната специалност 05.12.01 „Организация и управление на въоръжените сили“ от ВАК при МС на Република България. През 2001 година участва в конкурс по същата научна специалност и му е дадено научното звание „доцент“ от ВАК при МС на Република България. В този период от време е старши асистент в НВУ „В. Левски“ – В. Търново.

От 1992 г. до сега е назначаван последователно на щатни преподавателски длъжности в НВУ „В. Левски“, както следва: асистент, главен асистент, доцент в катедра, заместник-декан, декан на факултет „Общовойскови“ и сега – заместник-началник по учебната и научната част на ВНУ „В. Левски“. През този период кандидатът е и активен научен изследовател по тематичното направление на този конкурс, а така също по професионална тематика, която корелира с претенциите за званието „професор“.

Монографичното изследване, с което се представя в конкурса полк. доц. д-р Камарашев „Евакуация на хора при бедствия“ е в обем от 248 страници. В този обем са отразени 13 фигури, 9 таблици, 32 приложения и са цитирани 77 литературни източници.

Съдържанието на научния труд е представено в разделите: увод, три глави, приложения, ползвана литература и списък на ползваните съкращения.

В уводната част авторът подчертава актуалността, от прогнозирането, своевременното предупреждение и ликвидирането на последствията при бедствия и аварии за цялата световна общественост.

Правилно е анализирано, че евакуацията на населението от застрашени или пострадали от бедствия и аварии райони е един от основните способности за защита, при което организираното извеждане на населението от зоните на бедствия и аварии позволява рязко да се снижат възможните човешки жертви. За това се

налага задълбочено познаване на правилата за планиране, организиране и провеждане на евакуацията.

Като се прави сравнение, че в световен мащаб най-голям опит в разглежданото направление имат държави като САЩ, Русия и Япония, авторът убедително потвърждава актуалността на труда си, в който предмет на изследването е многообхватната организационна и управленска дейност, свързана с евакуацията на хора при бедствия, аварии и катастрофи. Поради тези твърдения считам че, целта на труда се изразява в систематизиране на съществуващите теоретични разработки и добри практики в планирането, организирането и провеждането на евакуацията от зоните на бедствия и аварии, като възможност за опазване на здравето и живота на хората.

В първа глава **„Същност, възникване и развитие на кризите”** авторът задълбочено изследва същността на кризите, причините за тяхното възникване и динамика на развитието им (фиг.1., стр.22). По същество в тази глава се представя един задълбочен научен обзор на съществуващата до момента тематична библиография. Анализират се особеностите на развитието и ескалацията на кризите, предизвикани от природни бедствия, аварии и катастрофи с различен характер, с цел впоследствие да се обоснове началото и времето за провеждане на евакуацията по периоди, етапи и фази на кризата (фиг.2., стр.26).

В края на първа глава, с оглед да се изгради единен работен и организационен език между ангажираните институции и организации в процеса на преодоляване на кризите, е представен целесъобразен основен понятиен апарат при управление на кризи, който е приет като работен в хода на изследването.

Във втора глава **„Евакуация на населени райони и промишлени обекти”** е акцентирано подробно върху евакуацията на населени райони и промишлени обекти. Тук се анализират същността, вариантите и способите за провеждане на евакуацията. Удачно се дискутира примерната структура и задачите на органите за организация и ръководство на евакуацията. Дават се практически препоръки, свързани с планирането, провеждането и осигуряването на евакуация на населени райони и промишлени обекти. Аргументирано се предлагат изисквания към съставянето и оформянето на плана за евакуация. Предложен е математически модел за подпомагане планирането на евакуацията чрез транспортна задача по критерий „време” (стр.62- 66).

Във втората глава също са систематизирани практически препоръки за действия на населението и правила за поведение на хората при възможна евакуация. Всичко това е извършено на базата на широк спектър от приложения и реални данни, както и примерни разчети в подкрепа на процеса на планиране на евакуацията.

В трета глава **„Евакуация от помещения и сгради”** е изследвано принудителното евакуиране на хора от помещения и сгради. Тук се анализират особеностите на принудителната евакуация от помещения и сгради и са изведени

параметрите, характеризиращи движението на хората при принудителна евакуация със съответния формулен апарат, графичен и табличен вид. Всичко това дава възможност на автора да анализира задълбочено параметрите: плътност на човешкия поток, скорост на движение на човешкия поток и интензивност на движение на човешкия поток.

Фактическата продължителност на евакуацията като време, за което хората напускат сградата или помещението, преди да са подложени на вредните фактори на критичната ситуация, е в основата на тази глава. Предложени са четири метода за нейното определяне в зависимост от особеностите в конструкцията и експлоатацията на сградите, а именно:

- Определяне фактическата продължителност на евакуацията чрез метод „по дължина на евакуационния път“;
- Изчисляване продължителността на евакуацията чрез метод „пропускателна способност на изходите“;
- Пресмятане продължителността на евакуацията чрез метод „интензивност на движението“;
- Определяне фактическата продължителност на евакуацията чрез измерване.

В трета глава също са представени достатъчно задълбочено въпросите, свързани с времето за задръжка началото на евакуацията, планирането и осигуряването на евакуацията от помещения и сгради. Описан е теоретическият и практически подход по планиране и осигуряване на евакуацията от помещения и сгради. Разработени са подходите за избиране на евакуационни пътища, изходи, осветление и сигнализация, а така също са анализирани изисквания към съставянето и оформянето на плана за евакуация, като са изведени критерии за проверка, реда, периодичността и отчитане проиграването на плана за евакуация.

В края на трета глава са представени 32 приложения, които са базирани на теоретични разчети и практически подходи, осигуряващи мощен инструментариум в процеса на действие при възникнали кризи и преодоляването на последствията чрез навременна и разумна евакуация в различни мащаби.

Внимателният прочит на монографията показва, че авторът реализира поставената пред себе си цел, чрез решаването в хронологичен ред на важни научноизследователски задачи, а именно:

- изследване на взаимовръзката между динамиката и ескалацията на кризисната ситуация и времето, вариантите и способите за провеждане на евакуацията на хората;
- анализ на структурата и задачи на органите за организация и ръководство на евакуацията;
- изследване на процеса на планиране, провеждане и осигуряване на евакуацията и разработване на препоръки за изготвяне на плановете за евакуация;

- разработване на математически модел за изготвяне на разчети, подпомагащи планирането на евакуацията на базата на транспортна задача решавана по критерий „време“.

В монографичното изследване авторът е направил и **предложения с практико-приложен аспект**. Най-важните от тях са:

- Предприемане на решителни стъпки за разработване, обсъждане и приемане на държавно ниво на документи, регламентиращи дейностите и отговорностите на ангажираните институции;

- В системата на ПБЗН - МВР да започне целенасочена работа за подготовка на органите на централната и местната власт, по въпросите на провеждане на евакуацията на хора при бедствия.

Общият брой на научните публикации по темата на монографичния труд е 59. Те са отпечатани и издадени в страната и чужбина. Обемът им е от 1448 страници. Публикациите са разпределени: 1 монография, 1 студия, 5 научни доклада, публикувани на чужд език и 42 на български, 2 учебника, 8 трудове по управление на учебния процес.

Цитиранията на научните му трудове от други автори са 3 (4.1, 4.2 4.3). Не съм открил самоцитирания, което говори за научна чистота и колегиално достойнство.

В написването на труда авторът използва 77 литературни източника, които са една селективна извадка от постиженията на видни учени от целия свят. Интерпретирането на постигнатото в света до момента на написването на рецензираната книга показва, че авторът има богат опит в анализирането на теоретичните достижения, а така също на трудовете с реален практико-приложен характер. В резултат на това използваните от автора научноизследователски методи при решаването на поставените задачи, за да се постигне формулираната цел, са аргументирано модерни, а именно: системния и сравнителния подходи; математическото моделиране; качествени подходи за събиране и обработка на данни.

Считам, че представеният монографичен труд се явява развърнат теоретико-приложен литературен източник за всички, които се интересуват от проблемното и модерно управление на евакуации в случай, че се налага това. Трудът е ценен източник, в който ясно се различават теоретическия и практико-приложния принос в науката, свързана с управлението на кризите.

Направените анализи и получените резултати от полк. доц. д-р Камарашев създават много добри условия за по-нататъшно развитие на обучението, чрез осъществяването от него изследвания в областта на научното направление по конкурса за „професор“.

Реално, в трудовете на кандидата за „професор“ са публикувани съвременни и важни теоретико-приложни знания, представляващи интерес за специалистите,

които провеждат обучението, подготовката и цялостното изграждане на държавните служители при опазването на населението при бедствия.

2. Работа по учебна програма и курс

Внимателният прочит на документите, свързани с конкурса, показва, че през периода 2001-2012 година полк. доц. д-р Камарашев е участвал и реализирал следните изключително актуални изследователски проекти:

- „Политика и национална сигурност – 2008”;
- „Проект за реформа във военно-образователната система – 2011”;
- „Усъвършенстване на университетската система за управление на качеството на обучение във висшите военни училища – 2002-2005”;
- „Студентски стипендии и награди – 2010-2013”.

Кандидатът за „професор” е ръководил екипи за разработване на учебни планове, както и на Системата за натрупване на образователни кредити. Като Заместник-началник на НВУ „Васил Левски” полк. доц. д-р Камарашев изпълнява важни педагогически и управленчески функции. В този смисъл той е университетски координатор и председател на комисията по трансфер на кредити на НВУ „В. Левски”, както и главен мениджър на Системата за поддържане на качеството на обучение и на академичния състав на НВУ „В. Левски”.

Полк. доц. д-р Камарашев е основен преподавател по учебните дисциплини: „Зенитно-ракетна стрелкова подготовка”, „Организация и управление на тактическите подразделения”, „Тактика”, „Управление при кризи”, „Евакуация от райони и обекти”, „Отбранително-мобилизационна подготовка на населението”. Учебната му натовареност е 340% за учебната 2009/2010 и 2010/2011 година, което подсказва неговата определеност не само като ръководител, но и като изграден преподавател с богат спектър на педагогически опит.

3. Участие в научни конференции и семинари

Кандидатът за „професор” полк. доц. д-р Камарашев се проявява изключително активно в редица национални и международни научни конференции, свързани с проблемите на националната сигурност. В периода от 2003 г. до 2011 г. той е научен секретар на 12 научни конференции. Допълнително към това е зам.-председател и член на организационен комитет на международни конференции у нас и в Република Румъния. Тази лична ангажираност несъмнено е допринесла успехи за НВУ „В. Левски”, от една страна – обучението на докторанти, а от друга – утвърждаващият се международен авторитет на ръководената от него институция.

Б. Учебна работа

1. Аудиторни и извънаудиторни занятия

Впечатленията ми са, че полк. доц. д-р Камарашев в лекторските си занятия използва широк набор от технически и интерактивни средства за обучение. Като Заместник-началник на НВУ „В. Левски” по учебната и научна част проявява изключителна настойчивост за редовното провеждане на занятията съгласно утвърдените разписания и планираните стажове в пълно съответствие с учебната програма. От позицията си на ръководител, той целесъобразно периодически анализира теоретичния и практически опит с колегите си във факултета В. Търново, а така също с останалите факултети на университета.

2. Публикации на учебни материали

Полк. доц. д-р Камарашев е публикувал 8 трудове (от 3.19 до 3.26) по проблемите на учебния процес, а три от които на чужд език (3.23, 3.24 и 3.25). Публикувал е едно учебно пособие „АРКУС 98 DA” (3.27) и един учебник „Евакуация от райони и обекти” (от 3.28).

3. Работа със студенти и докторанти

Научен ръководител е на четирима докторанти: подп. Николай Ничев, м-р Атанас Атанасов, подп. Георги Дянков и м-р Милко Стефанов. Успешно разработените и защитени дисертации подчертават неговия интерес в научните разработки и умение да работи с курсантите и докторантите, да намира и предлага интересни теми за научни изследвания.

В. Участие в колективни органи за управление в НВУ „Васил Левски“ – Велико Търново

Полк. доц. д-р Камарашев има богат и дългогодишен опит като член на колективните органи за управление в структурата на НВУ „В. Левски”. Той участва редовно в работата на Академичния съвет и на Факултетния съвет на университета. Участвувал е като председател или член на комисии за провеждане на държавни изпити с курсанти.

Безспорно е, че цитираните участия на полк. доц. д-р Камарашев разширяват и обогатяват качествата му на изграден специалист в образователния процес на висшето военно образование. Съществен принос, като доказан специалист в цитираното направление, е професионалното му участие в разработване на документацията на Системата за поддържане на качеството на обучение и на академичния състав на НВУ „В. Левски”.

Г. Обществена активност

Извън дейността на университетски преподавател в НВУ „В. Левски”, полк. доц. д-р Камарашев се включва активно в редица международни научни

конференции и семинари, свързани с проблемите на тематиката по обявения конкурс за „професор”. Това са трудовете: 3.8, 3.11, 3.15, 3.18, 3.23, 3.24 и 3.25. Приетите доклади и разработки показват, че авторът е колегиално припознат от съответните научни институции в Германия, Чехия и Румъния.

Член е на Съюза на учените в България, клон В. Търново и е бил член на СНС по военни науки към ВАК от 2005 г. до 2010 г.

Д. Лични впечатления и становища на рецензента

Познавам кандидата лично. За конкурса полк. доц. д-р Георги Василев Камарашев е представил значителен брой научни разработки, засягащи научна специалност 05.02.24 “Организация и управление извън сферата на материалното производство (Отбрана и национална сигурност)”. Представени са монография, студия, учебници и ръководства, необходими за преподавателската му работа. Разработените научноизследователски проблеми са правилно избрани, ползвайки съвременни методи за оценка и анализ на състоянието на проблемите. В резултат са получени много интересни за военната наука и практика данни и сведения. Смятам, че той притежава необходимите качества на учен и преподавател и е познат на нашата военно-научна и научна общност в България.

Заклучение

Въз основа на представените научни и педогогически работи и получените приноси смятам, че кандидатът за академичната длъжност “професор” в НВУ „В. Левски”, В. Търново, притежава качествата на изграден учен и педагог. Ето защо, като давам ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА на кандидата в конкурса, предлагам на уважаемите членове на научното жури, да изберат полк. доц. д-р Георги Василев Камарашев на академичната длъжност „професор” по научна специалност 05.02.24 „Организация и управление извън сферата на материалното производство (отбрана и национална сигурност)”, научна област 9. „Сигурност и отбрана”, професионално направление 9.1 на НВУ „Васил Левски“ – Велико Търново.

30.04.2012 г
гр. В.Търново

РЕЦЕНЗЕНТ:
(Проф. дхн Михаил Харалампиев)